

Mishnah (~200CE, Land of Israel) Tractate Yoma 6:2

בָּא לוֹ אֶצֶל שְׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְסוּמְדָה שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וּמִתְנַדֵּה. וְכִף הָיָה אוֹמֵר, אָנָּה הַשֵּׁם, עָוֹן פְּשָׁעוֹ הִטָּאוּ לְפָנֶיךָ עֲמָדָה בֵּית יִשְׂרָאֵל. אָנָּה בְּשֵׁם, כִּפָּר נָא לְעֹנֹת וּלְפְשָׁעִים וּלְחַטָּאִים, שְׁעוֹו וְשִׁפְשָׁעוּ וְשִׁחַטְאוּ לְפָנֶיךָ עֲמָדָה בֵּית יִשְׂרָאֵל, כִּפְתּוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבַדְךָ לֵאמֹר (וַיִּקְרָא טז), כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנָי יְיָ תִטְהָרוּ. וְהַפְהִינִים וְהָעֵם הָעוֹמְדִים בְּעֶזְרָה, כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים שֵׁם הַמִּפְרָשׁ שֶׁהוּא יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל, הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם, וְאוֹמְרִים, בָּרוּךְ אַתָּה שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

[The High Priest] would come to the goat to be sent away and place his two hands on it, and confess. And this is what he would say:

"Please God, Your people the House of Israel have committed wrongdoing, have transgressed, and have sinned before You.

Please God, please forgive the wrongdoing, transgressions and sins that Your people the House of Israel,

have committed, transgressed, and sinned before You.

As it is written in the Torah of Moses Your servant (**Lev. 16:30**)

'For on this day, atonement shall be made for you, to purify you from all your sins

before Hashem you will be cleansed.'"

V'hakohanim v'ha-am ha-omdim ba-azarah, k'sheh-hayu shom-im shem ham'forash Sheh hu yotsei mipi kohoen gadol, hayu kor'im umishtachavim v'noflim al p'neiham V'omrim: "Baruch shem k'vod malchuto l'olam va-ed."

And the priests and the people standing in the courtyard, when they heard the explicit Name from the mouth of the High Priest, would bend their knees, bow down and fall on their faces, and they would say, "Blessed be the Honored Name of His Sovereignty forever."

מְסָרוּ לְמִי שֶׁהָיָה מוֹלִיכּוֹ. הַפֵּל כְּשֶׁרִין לְהוֹלִיכּוֹ, אֲלָא שְׁעָשׂוּ הַפְהִינִים גָּדוֹלִים קָבַע וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַעֲשֶׂה וְהוֹלִיכּוֹ עֲרִסְלָא, וַיִּשְׂרָאֵל הָיָה:

They delivered [the goat] to the person leading it [out to the wilderness].

All people were fit to lead it; however, the leading priests fixed a procedure

and would not allow a Yisrael [Jew not a member of the tribe of Levi] to lead it out.

Rabbi Yose says, "It once happened that Arsala led it out and he was a Yisrael."

וְכַבֵּשׁ עָשׂוּ לוֹ מִפְּנֵי הַבָּבְלִיִּים, שֶׁהָיוּ מִתְלַשִּׁים בְּשַׁעְרוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ, טַל נִצָּא, טַל נִצָּא. מִיִּקְרִי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלוֹיִן אוֹתוֹ עַד סְפָה הָרְאשׁוֹנָה. עָשָׂר סְפוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צוּק, תִּשְׁעִים רִיס, שְׁבַעַה וּמִחְצָה לְכָל מִיל:

They made a special ramp for him because of the Babylonians who used to pull at his hair,

and say to him, "Take and get out! take and get out!"

The leading citizens of Jerusalem would accompany him to the first booth.

There were ten booths from Jerusalem to Tzuk [the cliff], a distance of ninety *ris*,

seven and a half *ris* per *mil* [two thousand cubits, for a total distance of twelve *milin*].

על כל סכה וסכה אומרים לו, הרי מזון והרי מים. ומליין אותו מסכה לסכה, חוץ מאחרונה שבהן,
שאינו מגיע עמו לצוק, אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו:

At every booth, they would say to him, "Here is food and here is water."
And they would accompany him from one booth to the next, except for the last one;
The escort would not go with the designated man all the way to the cliff,
but rather, he would watch his actions from a distance.

מה הנה עושה, חולק לשון של זהורית, תציו קשר בסלע ותציו קשר בין שתי קרניו, ודחפו לאחוריו, והוא מתגלגל
ויורד, ולא הנה מגיע לתציו הקר עד שנעשה אברים אברים. בא וישב לו פחת סכה אחרונה עד שתהשך. ומאימתי
מטמא בגדים, משיצא חוץ לחומת ירושלים. רבי שמעון אומר, משעת דחיתו לצוק:

What did he do?
He divided a thread of crimson wool, tied half to the rock,
and tied the other half between its horns, and he pushed it from behind.
It went rolling down, and before it reached half-way downhill, it was dashed to pieces.
He returned and sat in the last booth until it became dark.
And at what point did his garments become impure?
From the moment he left the walls of Jerusalem.
Rabbi Shimon says: from the moment he pushed it off the cliff.

...

...

אמרו לו לכהן גדול, הגיע שער למדבר. ומנין היו יודעין שהגיע שער למדבר, דרכיות היו עושין, ומניפין בסודרין,
ויודעין שהגיע שער למדבר. אומר רבי יהודה, והלא סימן גדול הנה להם, מירושלים ועד בית חדודו שלשה מילין.
הולכין מיל, וחוזרין מיל, ושוהין כדי מיל, ויודעין שהגיע שער למדבר. רבי ישמעאל אומר, והלא סימן אחר הנה
להם, לשון של זהורית הנה קשור על פתחו של היכל, וכשהגיע שער למדבר הנה הלשון מלבין, שנאמר (ישעיה א),
אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

They would say to the High Priest:
The goat has reached the wilderness.
And how did they know that the goat had reached the wilderness?
They used to set up towers and wave signal cloths,
and thus they would know that the goat had reached the wilderness.
Rabbi Yehuda says: But did they not have an obvious indication?

The distance from Jerusalem to the place where the goat was pushed was three *milin*.
They could thus walk a *mil*, return a *mil*, and wait the time it would take to walk a *mil*,
and thus, they would know that the goat had reached the wilderness.

Rabbi Yishmael says: But did they not also have another sign?
They had a strip of crimson wool tied to the door of the Heikhal,
and when the goat reached the wilderness, the crimson wool turned white,
as it is written, "Though your sins be as scarlet, they shall be as white as snow" (*Is 1:18*).

RaSHI (Rabbi Shlomo Yitzchaki, Troyes France 1040-1105)

עזאזל. הוא הר עז וקשה, צוק גבוה, שְׁנַאֲמַר אֶרֶץ גְּזֵרָה חֲתוּכָה :

Azazel

This refers to a mountain, mighty [*az*] and hard, a high cliff, as it says “a cut off land” [*eretz g'zeirah*] (verse 22)

Rabbi Abraham Ibn Ezra (1089-1167) (on Leviticus 16:8)

ואם יכולת להבין הסוד שהוא אחר מלת עזאזל תדע סודו וסוד שמו
כי יש לו חברים במקרא ואני אגלה לך קצת הסוד ברמז בהיותך בן שלשים ושלוש תדענו:

And if you are able to understand the secret which comes after the word “Azazel,”
then you shall know its secret, and the secret of its name,
for there are similar occurrences in the Bible.

And I will reveal to you a bit of the secret, in a hint:

When you are thirty-three, you shall know it.

[33 verses later, Leviticus 17:7, reads:

*"and they shall no longer make their sacrifices to the se'irim [goat gods],
after whom they go whoring..."]*

RaMBaN (Rabbi Moses ben Nachman, 1194-1270, Girona, Spain)

והנה ר"א נאמן רוח מכסה דבר ואני הרכיל מגלה סודו שכבר גלו אותו רבותינו ז"ל במקומות רבים ...
Rabbi Abraham ibn Ezra is of faithful spirit, and he conceals the thing.

But I, the gossip, shall reveal his secret, for our rabbis have already revealed it in many places...

ומפורש מזה בפרקי רבי אליעזר הגדול (פרק מו) לפיכך היו נותנין לו לסמאל שוחד ביום הכפורים שלא לבטל את
קרבתם שנאמר גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל גורלו של הקב"ה לקרבן עולה וגורלו של עזאזל שער החטאת וכל
עונותיהם של ישראל עליו שנאמר ונשא השעיר עליו ראה סמאל שלא נמצא בהם חטא ביום הכפורים אמר לפני
הקב"ה רבון כל העולמים יש לך עם אחד בארץ כמלאכי השרת שבשמים מה מלאכי השרת יחפי רגל כך הן ישראל
יחפי רגל ביום הכפורים מה מלאכי השרת אין בהם אכילה ושתייה כן ישראל אין בהם אכילה ושתייה ביום הכפורים
מה מלאכי השרת אין להם קפיצה כן ישראל עומדין על רגליהם ביום הכפורים מה מלאכי השרת שלום מתווך ביניהם
כך הן ישראל שלום מתווך ביניהם ביום הכפורים מה מלאכי השרת נקיים מכל חטא כך הן ישראל נקיים מכל חטא
ביום הכפורים והקדוש ברוך הוא שומע עדותן של ישראל מן הקטיגור שלהם ומכפר על המזבח ועל המקדש ועל
הכהנים ועל כל עם הקהל שנאמר (פסוק לג) וכפר את מקדש הקדש וגו'...

For example, in Pirke de Rabbi Eliezer HaGadol (Chapter 46):

"Therefore they paid a bribe to Samael on Yom Kippur, so he would not spoil their sacrifice,
as it is said, *"One lot to HaShem and one lot to Azazel"* (Leviticus 16:8).

The lot for the Holy One Blessed be He for the *burnt offering*,

and the lot for Azazel the goat for the *sin offering*,

and all the sins of Israel would be upon it: *"and the goat shall bear upon himself..."* (v. 22).

But Samael saw that there was no sin in them on Yom Kippur and said before the *Kadosh*

Baruch Hu:

“Lord of all the worlds!

You have a people on the earth who are like the ministering angels in heaven:

Just as the angels are barefoot, so too are Israeli barefoot on Yom Kippur.

Just as the angels do not eat or drink, so too Israel do not eat or drink on Yom Kippur.

Just as the angels do not leap, so too Israel stands on their feet on Yom Kippur.

Just as the angels have peace among them,
so too Israel has peace among them on Yom Kippur.
Just as the angels are free from sin, so too Israel on Yom Kippur is free from sin.

The *Kadosh Baruch Hu* hears this testimony about Israel from their Prosecutor,
and grants atonement to the altar, to the sanctuary, to the priests and to the entire
congregation, as it says *He shall make expiation for the holy sanctuary, etc (verse 33)*

ע"כ אגדה זו והנה הודיענו שמו ומעשהו וזה סוד הענין כי היו עובדים לאלהים אחרים הם המלאכים עושים להם
קרבנות והם להם לריח ניחוח כענין שנאמר (יחזקאל טז יח) ושמני וקטרתי נתת לפניהם ולחמי אשר נתתי לך
סולת ושמן ודבש האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח ניחוח ויהי נאם ה' אלהים

Thus far does this legend go, and behold it informs us of his name and what he did.

And this is the secret of the matter:

They served other gods, that is, the angels.

They brought them *korbanot*, and they were for them a sweet savor, as it is said,

“My oil and my incense you set before them! My bread which I gave to you..

I had fed you fine flour and oil and honey...and you set it before them for a sweet savor!”

(Ezekiel 16:18-19).

ואתה צריך להתבונן בכתוב במקרא ובמסורת והנה התורה אסרה לגמרי קבלת אלהותם וכל עבודה
להם אבל צוה הקב"ה ביום הכפורים שנשלח שעיר במדבר לשר המושל במקומות החרבן והוא הראוי
לו מפני שהוא בעליו ומאצילות כחו יבא חורב ושממון כי הוא העילה לכוכבי החרב והדמים והמלחמות
והמריבות והפצעים והמכות והפירוד והחרבן והכלל נפש לגלגל מאדים וחלקו מן האומות הוא עשו
שהוא עם היורש החרב והמלחמות ומן הבהמות השעירים והעזים ובחלקו עוד השדים הנקראים מזיקין
בלשון רבותינו ובלשון הכתוב (להלן יז ז) שעירים כי כן יקרא הוא ואומתו שעיר ואין הכונה בשעיר
המשתלח שיהיה קרבן מאתנו אליו חלילה אבל שתהיה כונתנו לעשות רצון בוראנו שצונו כך

And you must look carefully throughout the Scripture and the tradition,

and the Torah completely forbids accepting their divinity, and any worship of them.

However, on Yom Kippur, the Holy One commanded that the goat be sent out

into the wilderness, to the prince who rules the desolate places.

And it suits him, for he is its master,

and from his power comes destruction and desolation....

for he operates at the level of the stars of the sword, and blood, and wars, and quarrels,

and injuries, and plagues, disintegration and destruction.

In astrology, it is the sign of Mars;

and among the nations, it is Esau [i.e. Rome]; among the animals, it is goats...

and in its domain are demons, called “mazikin” by the rabbis and “se’irim” by the scripture.

For thus he (i.e. Esau) is called and his nation is Se’ir.

And the intention regarding the scapegoat/*se’ir* is not that it is a sacrifice from us to him,

God forbid, but rather that it is our intention to fulfill the desire of our Creator,

Who has commanded us thus.

ShaDaL (Shmuel David Luzatto, Italy, 1800-1865)

עזאזל: נראה שהיה מקדם שם האל הרע, השטן, אל עז, ומלת עזאזל מן עז עז אל. והמאמינים באחדות האל שלא האמינו מציאות האל הרע, נשארה אצלם המלה הזאת להוראת הרע הגמור והאבדון, על דרך שגם היום אומרים שטן להורות על כל רעה גדולה ועל האבדון; והנה השעיר היה משתלח לאבדון במדבר שימות ברעב. והנה בזמן שהיתה ארץ ישראל רחבת ידים לישראל להיותם המעט מכל העמים היה אפשר למצוא בתוך ארצם ארץ גזרה ורחבה שיתעה בה השעיר וימות, אבל אחר זמן כשרבתה האומה ונתיישבה הארץ ולא היתה שם ארץ גזרה הוצרכו להתקין שידחף השעיר מעל הצוק, שאל"כ היה נכנס לעיר נושבת. ואמנם המכוון בשלוח השעיר לעזאזל נראה שהוא על דרך ותשליך במצולות ים כל חטאתם, כי הכהן בדבורו היה נותן כל עונות העם על השעיר, ואח"כ היה משלח השליח ועמו העונות כלם אל ארץ גזרה, והעם היה נשאר נקי מכל עונותם.

Azazel

It would appear that this was previously the name of the evil god, the Satan, *el az* (strong god), and the word *Azazel* derived from “*Then (az) strong(az) was el [god].*”

And those who believed in the unity of God, who did not believe in the existence of an evil god, still retained this word, which indicated complete evil and destruction,

In the same way that today people still say “Satan,” to refer to great evil and destruction.

And behold the goat was sent into destruction in the wilderness, to die of hunger.

And behold in the time when the Land of Israel was vast for the population of Israelites,

Who were the smallest of all peoples,

Then it was possible to find within their territory
a vast area in which the goat could wander and die.

But after the population increased, and the land was settled, there was no longer “wilderness,”

And they had to ordain that the goat would be pushed off the cliff,

Because otherwise it might wander into the human settlement.

So it seems that the intention in sending forth the goat to Azazel appears to be similar to

“*And you shall cast all their sins into the depths of the sea.*”

For the priest, with his words, would place all the sins of the people on the goat,

And afterwards would send the goat into the wilderness,

And then the people would remain clean from all their sins.